

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se.

Stockholm 2022-12-09

Ju2022/01969

Remissvar på Säkerhetspolisens hemställan om skärpta krav på underlag vid säkerhetsprövning.

Transportföretagen är bransch- och arbetsgivareorganisation för transportsektorn. Våra 9 200 medlemsföretag anställer cirka 205 000 personer, vilket gör oss till Sveriges främsta samlingspunkt för företag i transportsektorn.

Förslaget i korthet

Säkerhetspolisen hemställer att regeringen – genom ett tillägg i säkerhetsskyddsförordningen (2021:955) – stärker regleringen om krav på utredning vid säkerhetsprövning. Därtill vill man att det tydliggörs att den som prövningen avser ansvarar för att underlaget är tillräckligt. Dessutom kan brister i utredningen utgöra hinder mot godkänd säkerhetsprövning.

Den som genom anställning eller på annat sätt ska delta i säkerhetskänslig verksamhet ska säkerhetsprövas. Prövningen syftar till att klarlägga om personen kan antas vara lojal mot de intressen som skyddas av säkerhetsskyddslagen och i övrigt är pålitlig från säkerhetssynpunkt. Säkerhetsprövningen ska omfatta en grundutredning och i det fall anställningen eller deltagandet i verksamheten har placerats i säkerhetsklass, även omfatta en registerkontroll samt i vissa fall särskild personutredning. Det är verksamhetsutövaren som genomför grundutredningen.

Utredningen ska även innehålla en säkerhetsprövningsintervju där lojalitet, pålitlighet och sårbarhet bedöms. Vid registerkontrollen hämtas uppgifter från de svenska register som framgår av säkerhetsskyddslagen. Den särskilda personutredningen omfattar en undersökning av den kontrollerades ekonomiska förhållanden. I vissa fall ska Säkerhetspolisen också hålla ett personligt samtal med den som prövas. Inför den särskilda personutredningen ska den som ska prövas även ange tidigare arbetsgivare och eventuell utlandstjänstgöring de senaste tio åren ska anges.

Synpunkter från Transportföretagen

Transportföretagen är i grunden positiva till att höga krav ställs på verksamheter som är av betydelse för rikets säkerhet och att det med denna utgångspunkt är bra med tydligare krav på säkerhetskontrollen. Det är av största betydelse att värna för landet centrala verksamheter i lägen av kris, höjd beredskap och högsta beredskap för otillbörlig insyn. Samtidigt har

Transportföretagen synpunkter på hur förslaget är formulerat. Förslaget innebär att allt ansvar för säkerhetskontrollen läggs på det företag som ska utföra denna och den enskilde medarbetaren. Vår ståndpunkt är att det att kontrollprocessen ska ligga hos Säkerhetspolisen och inte hos det enskilda företaget.

Säkerhetspolisen pekar i sin hemställan på att personer med fler medborgarskap än svenskt, är födda utomlands eller har släkt i ett annat land kan utgöra en risk då lojaliteten kan vara riktad åt ett annat håll än den önskade. En rimlig konsekvens av detta torde vara att registerkontrollen av en person bör vara steg ett i en rekryteringsprocess. Detta för att inte onödigt utredningstid skall läggas på företaget, då information – som ej kommer rekryterande företag tillhanda – kan tas fram av Säkerhetspolisen. Denna myndighet kan således redan från början stoppa en rekrytering.

Företagets ansvar bör enligt vårt förmenande inte sträcka sig längre än till den egna verksamheten. Därtill kan en person med dubbelt medborgarskap givetvis välja att inte uppge detta. En omständighet som måste beaktas är att det kan finnas fall där en person inte är medveten om att denne har fler än ett (svenskt) medborgarskap. Att göra en medborgarskapsutredning blir för företaget kostsamt och tidskrävande samt måste enligt förslaget initieras av personen själv.

Många som arbetar i transportbranschen har utländsk härkomst. Transportbranschen är en viktig integrationsmotor. Inom transportbranschen finns det många sektorer där personalen måste vara säkerhetsklassad. Samtidigt föreligger i många fall problem med att rekrytera personal till dessa befattningar. Så som lagtexten är utformad i 6 kap 4§, där den det stipuleras att den som utför säkerhetsprövningen "... ska vid bedömningen [lägga]särskild vikt ... vid det säkerhetshot mot Sverige som landet i fråga utgör", inte är rimlig. Vi anser att det inte är rimligt att ett enskild företag åläggs att avgöra huruvida om en enskilds födelse land kan anses vara ett säkerhetshot mot Sverige. Denna typ av bedömningar är något som vara exklusivt förhålllet Säkerhetspolisen att göra. Vi menar också att om det finns brister i underlaget för säkerhetsprövningen måste det finnas möjlighet att den som prövas kan komplettera underlaget i händelse att detta är påkallat. Så som hemställan är formulerad ges inte denna möjlighet.

Vi är vidare kritiska till den slutsats som dras när det gäller konsekvenser som förslaget innebär för företaget. Det framhålls att "Förslaget bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser [...] för [...] privata verksamhetsutövare...". Vi menar att denna slutsats inte korresponderar med faktiska förutsättningar. Tvärtom kommer förslaget otvetydigt att leda till ökade kostnader för enskilda företag då det ställs högre krav på den säkerhetsprövning som behöver göras.

Kostnaderna för säkerhetsprövning hos företag är redan idag höga. Med de nya, mer ingående kraven blir de än högre och mer tidskrävande. Ytterligare en dimension kan bli att befintlig personal, som enligt förslaget skall skiljas från sin tjänst som en konsekvens av utfallet i säkerhetsprövningen, kan bli än fler. Detta riskerar att generera kostnader för företag som kan tvingas att säga upp medarbetare och behöver rekrytera en ersättare till denne. Säkerhetsskyddslagen riskerar även att kollidera med arbetsrättslig lagstiftning. Enskilda företag kan hamna i ett läge där det tvingas avveckla anställda, något som kan innebära förhandlingar med fackliga organisationer och i förlängningen även förhandlingar i Arbetsdomstolen vilket kan medföra omfattande kostnader.

Sveriges Bussföretag

Ett förbund inom **TRANSPORTFÖRETAGEN**

Transportföretagen, vars medlemmar i många fall bedriver verksamheter där personalen måste vara säkerhetsklassad, delar till fullo insikten om betydelsen att göra grundliga säkerhetsprövningar av den personal som anställs i verksamheten. Förslagets intentioner är goda men så som det formulerats blir det ytterligare en praktisk och ekonomisk prövning för enskilda företag om det implementeras enligt hemställan. Transportföretagen bistår gärna Säkerhetspolisen i att utforma en utvecklad och för företagen bättre anpassad lagstiftning när det gäller säkerhetsklassning av företagens medarbetare.

Tina Thorsell, samhällspolitisk chef, Transportföretagen